

Tegevusjuhend

Kuupäev	26.05.2021
Täitmiseks	Alates 14.06.2021
Sisu	Tehnoülevaatuse kontrollkaardi (haldusakti) kehtetuks tunnistamine
Õiguslik alus	Liiklusseaduse § 73 lg 6; halduslepingu punkt 4.1.

Tehnoülevaatuse kontrollkaardi (haldusakti) kehtetuks tunnistamine

Sisukord

1. Eesmärk.....	2
2. Tehnoülevaatuse kontrollkaardi kehtetuks tunnistamise protsessi kirjeldus.....	2
3. Sõidukite tehnoülevaatele vastavuse kontrolli teostamise lepingu sõlmimine.....	4
4. Tehnoülevaatuse kontrollkaart ning ettevõtte vastutus	4
5. Haldusakti kehtetuks tunnistamine.....	5
Lisa 1 - Telefonivestluse protokoll näidis	6

1. Eesmärk

Juhendi koostamise eesmärk on selgitada, kuidas peab toimuma tehnöülevaatuse kontrollkaardi (haldusakti) kehtetuks tunnistamine tehnöülevaatuspunktide poolt väheoluliste (VO), oluliste (OV) või ohtlike (EOV) vigade puhul arvestades haldusmenetluse seadust (edaspidi HMS) ning infosüsteemi ARIS2 võimalusi. Tehnöülevaatuse kontrollkaardi all mõeldakse ka tehnöülevaatusel tehtavat otsust, mis mõningatel juhtudel võib kehtetuks tunnistamise protsessi käigus lõpptulemina muutuda. Täiendavalt selgitatakse käesolevas juhendis tehnöülevaatuspunkti ehk ettevötte vastutuse rolli ning millist rolli öigusaktidest tulenevalt täidab tehnöülevaatuse teostamisel ettevötte, kes on sõlminud tehnöülevaatuste teostamise öiguse saamiseks halduslepingu.

2. Tehnöülevaatuse kontrollkaardi kehtetuks tunnistamise protsessi kirjeldus

2.1. Tehnöülevaatuspunkt (edaspidi TÖP) tuvastab puudustega tehnöülevaatuse kontrollkaardi.

2.2. Peale puudustega tehnöülevaatuse kontrollkaardi tuvastamist, tuleb määrata vea lõpptulem tehnöülevaatuse otsusele:

- tehnöülevaatuse kontrollkaardi otsus ei muutu:
 - tehnöülevaatuse kontrollkaardi lõpptulem ei muutu ehk nt kui otsus oli „tehniliselt korras“, siis väheolulise vea parandamise puhul otsus ei muutu ja sõiduki tehnöülevaatuse otsus jääb „tehniliselt korras“ (positiivne otsus jääb positiivseks või negatiivne otsus jääb negatiivseks).
- tehnöülevaatuse kontrollkaardi otsus muutub:
 - tehnöülevaatuse kontrollkaardi lõpptulem muutub ehk nt kui otsus oli „tehniliselt korras“, siis olulise või ohtliku vea parandamise puhul otsus muutub ja sõiduki tehnöülevaatuse uus otsus võib olla „esitada liiklusregistri andmete täpsustamisele“, „esitada korduvölevaatusele“, „ei vasta kehtestatud nõuetele“ või „omal jõul sõitmiseks kõlbmatu“ (positiivne otsus muutub negatiivseks).

Tehnöülevaatuse kontrollkaardi tohib kehtetuks tunnistada ainult juhul, kui puuduse esinemine või vea puudumine on tuvastatud tehnöülevaatuspunkti enda poolt.

2.3. Kontrollida, kas tehnöülevaatusepunktis on olemas kliendi (sõiduki omaniku/vastutava isiku) kontaktandmed.

2.3.1. Juhul, kui kliendi (sõiduki omaniku/vastutava isiku) kontaktandmed puuduvad, tuleb need andmed küsida Transpordiametist. Andmete väljastamiseks tuleb esitada avaldus Transpordiameti e-posti aadressile info@transpordiamet.ee pealkirjaga “Avaldus sõiduki omaniku andmete väljastamiseks TÖPile”.

2.3.2. Transpordiamet väljastab sõiduki omaniku/vastutava kasutaja kontaktandmed.

2.4. Enne uue tehnöülevaatuse kontrollkaardi koostamist helistada kliendile (sõiduki omanikule/vastutavale isikule). Kliendile selgitada, mis põhjusel eelmine tehnöülevaatuse kontrollkaart kehtetuks tunnistatakse ja kas kliendi jaoks miskit muutub või ei muutu (kas tehnöülevaatuse otsus muutub). Teavitada, et uus tehnöülevaatuse kontrollkaart saadetakse e-postile (küside üle e-posti aadress).

Juhul, kui klienti ei ole telefoniteel võimalik kätte saada ühe päeva jooksul, tuleb koostada uus tehnöülevaatuse kontrollkaart vastavalt käesoleva juhendi punktidele 3.5. ning uue

tehnoülevaatuse kontrollkaardi edastamise e-kirjas märkida kliendile helistamise kellaajad koos telefoninumbriga, mille teel TÜP esmalt püüdis kontakteeruda.

Kindlasti tuleb uue tehnoülevaatuse kontrollkaardi koostamisest teavitada sõiduki omanikku või vastutavat kasutajat (olenemata sellest, kes sõiduki tehnoülevaatusele esitas).

2.4.1. Soovituslik: kõne kliendiga fikseerida telefonivestluse protokollis (vt Lisa 1) vabas vormis, milles panna kirja vähemalt järgnev: kes helistas, millal helistas (kuupäev/kellaaeg), mis numbrile helistas, kellega rääkis, lühike sisu. Kuna kohus aktsepteerib telefonivestluse protokollitõendina, tuleb sellele anda dokumendinumbr ja allkiri ning kindlasti edastada ka kliendile (sõiduki omanikule/vastutavale isikule).

2.5. Koostada uus tehnoülevaatuse kontrollkaart ning juhul, kui lõpptulem muutub uus otsus. Uue kontrollkaardi märkuste lahtrisse tuleb lisada viide sõiduki eelmise tehnoülevaatuse kontrollkaardi kehtetuks tunnistamisele ja vaidlustamisviide:

Käesolevaga tunnistame kehtetuks tehnoülevaatuse kontrollkaardi numbriga K.1234567 kuupäevast pp/kk/aaaa. Kui leiate, et tehnoülevaatuse otsusega on rikutud Teie õigusi, on Teil võimalik esitada otsuse peale vaie 30 päeva jooksul arvates päevast, millal vaidlustatavast tehnoülevaatuse otsusest teada saite või oleks pidanud teada saama. Vaie tuleb esitada samale ülevaatuspunktile, kus tehti vaidlustatav tehnoülevaatus.

Uuel kontrollkaardil peab märkima ära ka kõik eelmises kontrollkaardis olevad vead v.a ebaõiged või valesti märgitud vead. **Uue kontrollkaardi koostamisel ei pea sõiduk viibima tehnoülevaatuspunktis.**

2.6. Uus tehnoülevaatuse kontrollkaart koos telefonivestluse protokolliga (kui see koostati) edastada sõiduki omanikule/vastutavale isikule e-postiga.

2.7. Isik, kes leiab, et tema sõiduki tehnilise seisukorra kohta on tehnoülevaatuse tulemusena tehtud ebaõige otsus, võib esitada vaide. Vaie tuleb esitada samale ülevaatuspunktile, kus tehti vaidlustatav tehnoülevaatus. Vaie esitatakse kirjalikult või suuliselt. Suuline vaie protokollitakse ning sellele võetakse esitaja allkiri. Vaie peab vastama HMS-is kehtestatud nõuetele ning sisaldama muuhulgas:

- haldusorgani nimetust, kellele vaie on esitatud;
- vaide esitaja nime või nimetust, postiaadressi ja kontaktandmeid;
- vaidlustatava tehnoülevaatuse sisu;
- põhjused, miks vaide esitaja leiab, et tehnoülevaatuse tulemus rikub tema õigusi;
- vaide esitaja selgelt väljendatud nõue;
- vaide esitaja kinnitus selle kohta, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust;
- vaidele lisatud dokumentide loetelu;
- vaidele kirjutab alla selle esitaja või tema esindaja. Vaide esitaja esindaja lisab volikirja või muu volitust tõendava dokumendi, kui seda ei ole esitatud varem.

Vaie tuleb esitada 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal isik vaidlustatavast tehnoülevaatuse tulemusest teada sai või oleks pidanud teada saama.

2.8. Kui seadus ei sätesta teisiti, lahendatakse vaie 10 päeva jooksul, arvates vaide edastamisest vaie läbivaatavale haldusorganile. Kui vaie on vaja täiendavalt uurida, võib vaie läbivaatav

haldusorgan vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra. Tähtaja pikendamise teade edastatakse vaide esitajale. Haldusorganiks on selles kontekstis sõidukile tehnõlevaatust teinud tehnõlevaatuspunkt.

3. Sõidukite tehnonõuetele vastavuse kontrolli teostamise lepingu sõlmimine

3.1. Ettevõttega sõlmitakse haldusleping liiklusseaduse (edaspidi LS) alusel, mis annab ettevõttele õiguse lepingu alusel teostada sõidukite tehnonõuetele vastavuse kontrolli. Halduslepingut ei sõlmita ülevaatajaga, vaid ettevõttega.

3.2. Ülevaataja (LS § 74 kohaselt mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuetele vastavuse kontrollija) ei saa täita avalikku haldusülesannet tehnonõuetele vastavuse kontrollimiseks ainuisikuliselt, kuna ülevaatajad teevad sõiduki osas otsuseid ehk koostavad haldusakte haldusorgani nimel s.o ettevõtte nimel, kes on vastava õiguse selliste otsuste tegemiseks saanud Transpordiametilt sõlmitud halduslepingu kaudu. Ülevaataja ei ole haldusorgan ega koosta oma nime alt haldusakte haldusmenetluse raames.

3.3. Vastavalt sõlmitud halduslepingule teostab tehnõlevaatust ettevõtte ning seda teeb ta ülevaatajate kaudu.

4. Tehnõlevaatuse kontrollkaart ning ettevõtte vastutus

4.1. Haldusakt on HMS mõistes haldusorgani poolt haldusülesannete täitmisel avalikõiguslikus suhtes üksikjuhtumi reguleerimiseks antud, isiku õiguste või kohustuste tekitamisele, muutmisele või lõpetamisele suunatud korraldus, otsus, ettekirjutus, käskkiri või muu õigusakt. Kuivõrd HMS kohaselt on haldusorganiks ka halduslepinguga avaliku halduse ülesandeid täitma volitatud isik, siis annab haldusmenetluse (haldusmenetlus on haldusorgani tegevus määruse või haldusakti andmisel, toimingute sooritamisel) raames välja haldusakti (otsus ülevaatuse läbimiseks/mitteläbimiseks) TÜP ehk ettevõtte, mitte ülevaataja.

4.2. LS § 73 lõike 4 kohaselt teeb otsuse mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuetele vastavuse või mittevastavuse kohta Transpordiamet või LS § 191 lõikes 1 nimetatud äriühing.

4.3. Vastavalt tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-le 132 vastutab isik teise isiku käitumise ja temast tulenevate asjaolude eest nagu oma käitumise või endast tulenevate asjaolude eest, kui ta kasutab seda isikut pidevalt oma majandus- või kutsetegevuses ja selle isiku käitumine ning temast tulenevad asjaolud on seotud isiku majandus- või kutsetegevusega. Isik vastutab samuti teise isiku käitumise või temast tulenevate asjaolude eest, kui ta kasutab seda isikut oma kohustuste täitmisel ja selle isiku käitumine või temast tulenevad asjaolud on seotud selle kohustuse täitmisega.

4.4. Ülevaataja poolt ülevaatuse teostamisel toime pandud rikkumised on käsitletavad ka halduslepingu rikkumisena LS § 191 lõikes 1 nimetatud äriühingu poolt ning võivad kaasa tuua lepingulisi sanktsioone.

5. Haldusakti kehtetuks tunnistamine

5.1. Ülevaatuse käigus tehtud otsus (mis märgitakse tehnoülevaatuse kontrollkaardile) on HMS kohaselt haldusakt, mille annab välja haldusorgan (ettevõtte) haldusmenetluse käigus. Haldusakti muutmisest ja kehtetuks tunnistamisest räägib HMS neljanda peatüki 4. jagu (§ 64 - § 70). Neljanda jao sätteid kohaldatakse haldusakti kehtetuks tunnistamisele haldusorgani poolt.

5.2. Haldusorgan otsustab haldusakti kehtetuks tunnistamise kaalutusõiguse kohaselt, kui seadus ei keela haldusakti kehtetuks tunnistada või ei kohusta haldusakti kehtetuks tunnistama. Kaalutusõiguse teostamisel tuleb arvestada haldusakti andmise ja haldusakti kehtetuks tunnistamise tagajärgi isikule, haldusakti andmise menetluse põhjalikkust, haldusakti kehtetuks tunnistamise põhjuste olulisust ning nende seost isiku osalemisega haldusakti andmise menetluses ja isiku muu tegevusega, haldusakti andmisest möödunud aega ning muid tähtsust omavaid asjaolusid (HMS § 64 lõige 3).

5.3. Haldusakti võib tunnistada kehtetuks nii isiku kasuks kui ka kahjuks. Haldusakti, mis andmise ajal oli õigusvastane, võib isiku kasuks tunnistada kehtetuks nii edasiulatuvalt kui ka tagasiulatuvalt. Õigusvastase haldusakti võib, arvestades HMS §-s 67 sätestatud, isiku kahjuks kehtetuks tunnistada nii edasiulatuvalt kui ka tagasiulatuvalt, kui seadus ei sätesta teisiti. Vastavalt HMS § 67 lõikele 1 isiku kahjuks haldusakti kehtetuks tunnistamist otsustades arvestab haldusorgan peale HMS § 64 lõikes 3 sätestatu (kaalutusõiguse teostamine) ka isiku usaldust, et haldusakt jääb kehtima, avalikku huvi ja haldusaktiga koormatud isiku huvi, et haldusakt tunnistataks kehtetuks.

5.4. LS § 73 lõike 12 alusel kehtestatud määruse nr 77 „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuetele vastavuse kontrollimise tingimused ja kord“ § 1 lõike 4 kohaselt on ülevaatuse eesmärgiks sõiduki liiklusele ohutu ja loodushoidliku tehnoseisundi tagamine, sõiduki registreerimistunnistuse andmete õigsuse tagamine ning liiklusregistri andmete täpsustamine. Transpordiameti arvamusel on liiklusohutus ja keskkonnakaitse aga mõlemad olulised õigushüved ja esineb kaalukas avalik huvi nende tagamiseks.

5.5. Ettevõttel (haldusorganil), kes ülevaatuse teostamiseks on sõlminud halduslepingu, on õigus tunnistada kehtetuks ülevaatuse käigus ülevaataja poolt vormistatud tehnoülevaatuse kontrollkaart, mis andmise ajal oli õigusvastane. Seega, näiteks juhul, kui ülevaatuse käigus otsustas ülevaataja, et mootorsõiduk vastab kõikidele tehnonõuetele, vormistas sõidukile otsuse „tehniliselt korras“, kuid hiljem selgub, et selline sõiduk ei oleks pidanud ülevaatus läbima, saab ettevõtte sellise otsuse tunnistada kehtetuks ka tagasiulatuvalt.

5.6. Kehtetuks tunnistamisel peab järgnema alati uue kontrollkaardi koostamine.

Lisa:

1. Telefonivestluse protokoll näidis (lk 6).

Lisa 1 - Telefonivestluse protokoll näidis

Telefonivestluse protokoll nr _____

Ettevõtte nimi:	
Ettevõtte aadress:	
Telefon:	
E-posti aadress:	

Telefonivestluse kuupäev: 20.... .a.

Telefonivestluse alguse kellaeg: :

Telefonivestluse ühe osapoole telefoninumber:

.....

Telefonivestluse ühe osapoole nimi:

.....

Telefonivestluse teise osapoole telefoninumber:

.....

Telefonivestluse teise osapoole nimi:

.....

Telefonivestluse sisu: